

PĒTĪJUMS:
«SADZĪVES ATKRITUMU SASTĀVA NOTEIKŠANA»

INFORMATĪVAIS SEMINĀRS

SIA «GEO CONSULTANTS»

21/11/2024

FINANSĒJUMA AVOTS: VIDES AIZSARDZĪBAS FONDS

Pētījuma mērķis un uzdevumi

Pētījums sagatavots Līguma Nr. IL/11/2024/KEM, „Sadzīves atkritumu sastāva noteikšana”, kas 2024.gada 19.jūlijā tika noslēgts starp Klimata un enerģētikas ministriju (Pasūtītājs) un SIA “Geo Consultants” (Izpildītājs) izpildes ietvaros.

- ❑ Līguma izpildes mērķis ir novērtēt sekojošu atkritumu plūsmu morfoloģisko sastāvu:
 - ❑ Nešķiroti sadzīves atkritumi to rašanās vietā
 - ❑ Šķiroti sadzīves atkritumi to rašanās vietā
 - ❑ Atkritumu plūsmas pēc apstrādes šķirošanas līnijās
 - ❑ bateriju un akumulatoru atkritumu sastāvu, īpaši izdalot “LMT baterijas” un “pārnēsājamās baterijas” atbilstoši regulas (ES) 2023/1542 definīcijām
- ❑ Darbu izpildes rezultāti ir apkopojami nolūkā tos izmantot nešķirotu sadzīves atkritumu plūsmas sastāva noteikšanai valsts līmenī un atsevišķu atkritumu frakciju apjoma aprēķinam kopējā nešķirotu sadzīves atkritumu plūsmā
- ❑ Darbu izpildes rezultāti ir jāsalīdzina ar 2016. gadā veiktā pētījuma “Novērtējums par sadzīves, bīstamo un ražošanas atkritumu sastāvu atkritumu apsaimniekošanas reģionos, atsevišķu atkritumu veidu apsaimniekošanu un atkritumu poligonos apglabājamo atkritumu daudzuma samazināšanas iespējām ” rezultātiem

Pētījumā iekļautās atkritumu rašanās vietas

Dienvidkurzemes AAR

- Liepāja
- AARC «Ķīvītes»

Latgales AAR

- Daugavpils
- AARC «Cinīši»

Viduslatvijas AAR

- Rīga
- AARC «Getliņi»

Vidzemes AAR

- Valmiera
- AARC «Daibe»

Ziemeļkurzemes AAR

- Tukums
- AARC «Janvāri»

Nešķiroti sadzīves atkritumi un šķirotie sadzīves atkritumi

- viensētā laukos
- privātmājā, kurā dzīvo līdz 5 cilvēkiem un kura atrodas pilsētā
- daudzdzīvokļu dzīvojamā mājā ar mazāk kā 10 dzīvokļiem
- daudzdzīvokļu dzīvojamā mājā ar 10 līdz 40 dzīvokļiem
- daudzdzīvokļu dzīvojamā mājā ar vairāk nekā 40 dzīvokļiem
- birojā (20-30 darbinieki)
- tirdzniecības vietā (mazumtirgotāji > 20 tonnas izlietotā iepakojuma mēnesī)

Pēc apstrādes atkritumu šķirošanas līnijā iegūtās plūsmas

- bioloģiski noārdāmā frakcija
- pārstrādei / reģenerācijai nododamā frakcija
- poligonā apglabājamā frakcija

Bioloģisko atkritumu pārstrādes galaprodukts pēc pārstrādes

- kompostēšanas laukumā
- biogāzes ieguves iekārtās

Elektrisko un elektronisko iekārtu, bateriju un akumulatoru atkritumi

- bateriju un akumulatoru savākšanas vietā
- elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu savākšanas vietā

Atšķirojamās frakcijas

- 1) papīra un kartona iepakojuma atkritumi
- 2) papīra un kartona atkritumi
- 3) stikla iepakojuma atkritumi
- 4) stikla atkritumi, logu stikls
- 5) plastmasas iepakojuma atkritumi
- 6) kompozīta iepakojums kopā (t.sk. dzērienu kompozīta iepakojums)
- 7) plastmasas atkritumi
- 8) metāla iepakojuma atkritumi
- 9) metāla atkritumi
- 10) tekstilizstrādājumi un apģērba un apģērba piederumu tekstilizstrādājumi, apavi, apģērba gabali un apģērba piederumi
- 11) bateriju un akumulatoru atkritumi
- 12) elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumi
- 13) sadzīves bīstamie atkritumi, izņemot bateriju un akumulatoru atkritumus, un elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumus
- 14) bioloģiskie atkritumi - pārtikas atkritumi
- 15) bioloģiskie atkritumi - parku-dārzu atkritumi
- 16) lielizmēra atkritumi
- 17) citi (koks, gumija, higiēnas atkritumi)
- 18) smalksnes

Nešķirotu sadzīves atkritumu sastāvs rašanās vietā (masas %)

Atkritumu veids	Latgales AAR	Dienvidkurzemes AAR	Ziemeļkurzemes AAR	Viduslatvijas AAR	Vidzemes AAR
Papīrs un kartons (IEP)	7.53%	9.59%	9.21%	9.94%	3.18%
Papīrs un kartons	3.71%	5.66%	5.09%	5.38%	9.61%
Stikls (IEP)	11.30%	5.30%	8.54%	6.52%	5.84%
Stikls	2.17%	1.43%	0.62%	0.36%	1.64%
Plastmasa (IEP)	11.10%	13.30%	13.17%	15.47%	6.96%
Plastmasa	1.28%	3.42%	4.35%	5.80%	8.59%
Kompozītmateriāli (IEP)	0.40%	0.31%	0.23%	0.52%	1.41%
Metāls (IEP)	1.42%	0.82%	1.30%	2.08%	1.47%
Metāls	0.98%	3.12%	1.24%	0.64%	3.03%
Tekstils	8.03%	4.67%	5.64%	4.43%	5.81%
Baterijas un akumulatori	0.42%	0.02%	0.02%	0.01%	0.55%
Elektriskās un elektroniskās iekārtas	1.11%	0.69%	0.70%	0.54%	0.17%
Sadzīves bīstamie atkritumi	0.00%	0.02%	0.00%	0.01%	0.40%
Bioloģiskie - pārtika	26.21%	17.25%	20.50%	15.43%	22.49%
Bioloģiskie - dārzu	8.68%	8.58%	4.29%	7.32%	6.03%
Lielizmēra	1.49%	0.74%	0.70%	1.13%	0.27%
Citi	7.73%	15.04%	10.41%	12.00%	14.13%
Smalksnes	6.45%	10.05%	13.99%	12.45%	8.41%

Šķirotu sadzīves atkritumu sastāvs rašanās vietā vid. (masas %)

Atkritumu veids	Latgales AAR	Dienvidkurzemes AAR	Ziemeļkurzemes AAR	Viduslatvijas AAR	Vidzemes AAR
Papīrs un kartons (IEP)	33.15%	44.83%	35.15%	32.50%	22.00%
Papīrs un kartons	7.58%	13.53%	13.31%	10.18%	24.62%
Stikls (IEP)	11.81%	8.02%	5.06%	16.15%	5.71%
Stikls	0.30%	0.19%	0.23%	0.20%	0.33%
Plastmasa (IEP)	31.13%	20.16%	22.55%	25.52%	14.57%
Plastmasa	1.50%	1.89%	5.00%	4.12%	12.16%
Kompozītmateriāli (IEP)	0.84%	3.27%	0.40%	0.92%	2.63%
Metāls (IEP)	4.44%	1.14%	2.35%	1.61%	2.72%
Metāls	0.22%	0.24%	0.90%	0.54%	0.93%
Tekstils	6.96%	4.16%	3.34%	1.39%	3.18%
Baterijas un akumulatori	0.00%	0.00%	0.03%	0.91%	0.04%
Elektriskās un elektroniskās iekārtas	0.54%	0.00%	0.00%	0.00%	2.21%
Sadzīves bīstamie atkritumi	0.00%	0.10%	0.00%	0.00%	0.06%
Bioloģiskie - pārtika	0.19%	0.00%	6.14%	1.25%	2.56%
Bioloģiskie - dārzu	0.40%	0.74%	0.30%	0.85%	0.33%
Lielizmēra	0.00%	1.38%	1.56%	1.36%	0.00%
Citi	0.94%	0.35%	2.76%	2.49%	0.65%
Smalksnes	0.00%	0.00%	0.93%	0.00%	5.31%

Nešķirotu sadzīves atkritumu sastāvs poligonā (masas %)

Atkritumu veids	Latgales AAR	Dienvidkurzemes AAR	Ziemeļkurzemes AAR	Viduslatvijas AAR	Vidzemes AAR
Papīrs un kartons (IEP)	5.64%	6.82%	5.02%	9.94%	6.82%
Papīrs un kartons	6.25%	5.69%	5.34%	5.65%	2.47%
Stikls (IEP)	6.01%	4.40%	5.91%	6.13%	5.77%
Stikls	0.61%	0.13%	0.96%	0.92%	2.32%
Plastmasa (IEP)	11.37%	12.92%	13.27%	16.33%	9.98%
Plastmasa	5.02%	5.81%	7.71%	5.10%	8.13%
Kompozītmateriāli (IEP)	0.65%	0.66%	0.28%	0.30%	1.10%
Metāls (IEP)	1.74%	2.26%	1.95%	2.62%	1.31%
Metāls	0.41%	1.07%	1.03%	0.44%	1.39%
Tekstils	8.33%	7.48%	7.25%	5.88%	6.04%
Baterijas un akumulatori	0.00%	0.03%	0.04%	0.15%	0.03%
Elektriskās un elektroniskās iekārtas	0.34%	1.45%	0.00%	1.11%	1.28%
Sadzīves bīstamie atkritumi	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
Bioloģiskie - pārtika	23.80%	24.26%	23.53%	13.93%	23.94%
Bioloģiskie - dārzu	5.23%	3.27%	10.79%	8.28%	3.42%
Lielizmēra	2.05%	2.89%	0.39%	0.00%	1.54%
Citi	9.84%	8.45%	6.94%	11.90%	11.61%
Smalksnes	12.70%	12.41%	9.59%	11.31%	12.86%

Atkritumu sastāvs pēc šķirošanas - bioloģisko atkritumu plūsma (masas %)

Atkritumu veids	Latgales AAR	Dienvidkurzemes AAR	Ziemeļkurzemes AAR	Viduslatvijas AAR	Vidzemes AAR
Papīrs un kartons (IEP)	10.27%	13.00%	10.01%	10.51%	8.08%
Papīrs un kartons	9.56%	7.36%	8.49%	6.14%	6.83%
Stikls (IEP)	5.01%	3.06%	0.96%	0.54%	2.20%
Stikls	2.63%	1.53%	0.66%	0.00%	2.55%
Plastmasa (IEP)	4.00%	4.88%	5.36%	2.60%	5.27%
Plastmasa	0.91%	1.05%	0.51%	0.64%	1.38%
Kompozītmateriāli (IEP)	0.20%	0.00%	0.10%	0.10%	0.30%
Metāls (IEP)	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
Metāls	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
Tekstils	1.32%	0.91%	1.01%	0.69%	1.51%
Baterijas un akumulatori	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
Elektriskās un elektroniskās iekārtas	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
Sadzīves bīstamie atkritumi	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
Bioloģiskie - pārtika	35.43%	28.87%	36.80%	27.50%	27.48%
Bioloģiskie - dārzu	10.88%	16.54%	11.78%	13.31%	9.64%
Lielizmēra	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
Citi	7.24%	10.18%	14.31%	17.78%	15.17%
Smalksnes	12.55%	12.62%	10.01%	20.19%	19.58%

Atkritumu sastāvs pēc šķirošanas - apglabājamo atkritumu plūsma (masas %)

Atkritumu veids	Latgales AAR	Dienvidkurzemes AAR	Ziemeļkurzemes AAR	Viduslatvijas AAR	Vidzemes AAR
Papīrs un kartons (IEP)	5,75%	5,46%	4,34%	9,19%	8,58%
Papīrs un kartons	4,27%	4,37%	4,05%	6,77%	3,76%
Stikls (IEP)	9,37%	11,90%	13,38%	4,74%	9,29%
Stikls	5,10%	2,76%	2,88%	0,69%	1,94%
Plastmasa (IEP)	10,41%	11,44%	13,20%	17,23%	14,52%
Plastmasa	8,71%	6,27%	4,17%	15,51%	5,41%
Kompozītmateriāli (IEP)	1,97%	1,21%	0,65%	0,69%	0,24%
Metāls (IEP)	0,05%	0,00%	0,23%	0,59%	0,12%
Metāls	0,00%	0,00%	0,12%	0,30%	0,00%
Tekstils	17,32%	14,95%	15,38%	11,60%	13,87%
Baterijas un akumulatori	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Elektriskās un elektroniskās iekārtas	0,00%	0,00%	0,00%	0,25%	0,00%
Sadzīves bīstamie atkritumi	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Bioloģiskie - pārtika	6,90%	5,35%	8,63%	2,72%	4,12%
Bioloģiskie - dārzu	0,44%	0,40%	0,00%	0,00%	0,00%
Lielizmēra	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Citi	20,44%	25,70%	22,07%	15,90%	24,40%
Smalksnes	9,26%	10,18%	10,92%	13,83%	13,76%

NSA sastāvs Latvijā - salīdzinājums 2016. gads / 2024. gads

Atkritumu veids	2016. gads	2024. gads	Izmaiņas
Papīrs un kartons (IEP)	3,63%	7,48%	3,85%
Papīrs un kartons	4,26%	6,41%	2,15%
Stikls (IEP)	7,99%	7,34%	-0,64%
Stikls	1,39%	1,00%	-0,38%
Plastmasa (IEP)	11,00%	11,60%	0,60%
Plastmasa	2,50%	5,18%	2,68%
Kompozītmateriāli (IEP)	2,00%	0,46%	-1,54%
Metāls (IEP)	2,40%	1,41%	-0,99%
Metāls	1,00%	1,92%	0,92%
Tekstils	4,82%	5,82%	1,00%
Baterijas un akumulatori	0,20%	0,08%	-0,12%
Elektriskās un elektroniskās iekārtas	0,50%	0,59%	0,09%
Sadzīves bīstamie atkritumi	1,30%	0,11%	-1,19%
Bioloģiskie - pārtika*	27,30%	21,03%	-0,03%
Bioloģiskie - dārzu*		6,24%	
Lielizmēra**	n/a	0,77%	
Citi	10,90%	12,33%	1,43%
Smalksnes	18,80%	10,21%	-8,59%

*2016. gada pētījumā atsevišķas plūsmas netika izdalītas

**2016. gada pētījumā netika uzskaitīti

Paldies atbalstītājiem!!!

- ❑ Atkritumu apsaimniekošanas Dienvidlatgales starppašvaldību organizācija
- ❑ Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība «Piejūra»
- ❑ Clean R
- ❑ Eco Baltia vide
- ❑ Liepājas RAS
- ❑ ZAAO

Paldies par uzmanību!

SIA “Geo Consultants”

Adrese: Olīvu iela 9, Rīga, LV-1004, Latvija

Tālrunis: +371 67 627 504

E-pasts: gc@geoconsultants.lv

Web: www.geoconsultants.lv